

IZLOŽBA ARHITEKTA ŽELJKI KOVAČIĆA »RADOVU IZ PROŠLOG STOLJEĆA« OTVARA SE U PONEDJELJAK U MUZEJU GRADA ZAGREBA

Izreku »Sve je arhitektura« koristim kao opravdanje za svoj rad

GORAN JOVETIĆ

Izložba arhitekta i dizajnera Željka Kovačića pod duhom svoga naslovom »Radovi iz prošlog stoljeća« predstavlja presjek autorovog stvaralačkog opusa koji je nastao tijekom minulog desetljeća.

Kovačić se bavi najrazličitijim načinima oblikovanja: od stambene do javne i sakralne arhitekture, od kulturnoških akcija i različitih intervencija u prostoru, do dizajna uporabnih predmeta i grafičkog oblikovanja, te dizajna stalnih muzejskih postava i povremeni izložbi.

Sirini Kovačićevih interesa najbolje očrtavaju mnoge kulturnoške akcije u kojima sudjeluje: od pučkih svečanosti do zagrebačkog karnevala ili multimedijiške prezentacije Hrvatske predložene za nastup na Svjetskoj izložbi u Lisabonu, zatim akcija »Zagreb dok ga još ni bilo«, u sklopu koje je Kovačić, u suradnji s arheolozima, realizirao niz vrlo zanimljivih intervencija postavljajući kopije arheoloških nalaza u javni prostor.

U posljednjem desetljeću najviše se bavio oblikovanjem muzejskih postava i izložbi. Maštovitošću i duhovitim potrakama, specifičnim stilom komunikacije s posjetiteljima uveo je novi prepoznatljivi kod u muzejsku praksu.

Njegova izložba »Radovi iz prošlog stoljeća« se otvara u Muzeju grada Zagreba u ponedjeljak. Tim povodom smo razgovarali s Željkom Kovačićem.

• Zašto ste izložbu nazvali »Radovi iz prošlog stoljeća?«

– Ovu sam izložbu s Muzejem grada Zagreba dogovarao i planirao još pre godine, a tada je priča oko prelaska u novi milenij bila vrlo aktualna i sveprisutna, pa mi se taj naziv učinio vrlo zanimljivim. Međutim, izloženi radovi pokrivaju čitav niz područja, odnosno vrlo su heterogeni, te mislim da ih takvo vremensko određenje svodi pod sagledivu cjelinu. Postav predstavlja moje radove nastale u posljednjih deset godina, a katalog obuhvaća sve moje radove. Uvijek kada radim, bilo na muzejskom postavu ili nekakvom drugom projektu, nastojim ispričati priču ili sve elemente s kojima raspolažem, inkorporirati u cjelinu koja se može gledati kao pripovijest. I na kraju, evo, sada imam 50 godina, te se i taj podatak uklapa u cjelinu razmišljanja o minulom stoljeću

• Koje prednosti nudi arhitektonika struka u sklopu rada na muzejskim postavima?

– Moje ideje i način razmišljanja im se svidio, pa smo poticali razmišljati o konceptu stalnog postava Muzeja grada Zagreba. Čitav projekt osmišljavanja stalnog postava je vodio ravnatelj Vinko Ivic uz stručnu podršku Nade Premerl. Međutim, od velike važnosti je bio golem trud i zaloganje svih kustosa.

• Na toj sam izložbi ravnovaljovo už kustose MGZ-a sudjelovalo kači autor scenarija i postava.

Moje ideje i način razmišljanja im se svidio, pa smo poticali razmišljati o konceptu stalnog postava Muzeja grada Zagreba. Čitav projekt osmišljavanja stalnog postava je vodio ravnatelj Vinko Ivic uz stručnu podršku Nade Premerl. Međutim, od velike važnosti je bio golem trud i zaloganje svih kustosa.

– Moje ideje i način razmišljanja im se svidio, pa smo poticali razmišljati o konceptu stalnog postava Muzeja grada Zagreba. Čitav projekt osmišljavanja stalnog postava je vodio ravnatelj Vinko Ivic uz stručnu podršku Nade Premerl. Međutim, od velike važnosti je bio golem trud i zaloganje svih kustosa.

– Naslov izložbe djeluje kao dosjetka koja je karakteristična za pravac postmoderne. Koliko je postmoderna utjecala na Vaš stil?

– Kada usporedim neke svoje rane radove i teoretske napisne o postmoderni, shvaćam

da sam se rukovodio tim načelima i prije negoli su ih teoretičari obradili.

Meni je postmoderna i takav način razmišljanja bio blizak i prije nego što je definiran. Postmoderna se nije pojavila niti kuda, jednostavno su se nove težnje u umjetničkom izričaju pokušale staviti u ladicu. Logično je dakle da je cijela jedna generacija razmišljala na sličan način, a onda je to dobio i ime – postmoderna.

Arhitektura i još mnogo toga

• Vaš obimom najveći rad je stalni postav MGZ-a, kako je došao do suradnje s tim muzejom?

– Da. Gledajući po obimu to je moj najveći rad, rijek je o uređenju prostora od oko 3000 četvornih metara. Posao je trajao prilično dugo, od prvih projekata pa do konačne realizacije oko pet godina. Suradnju s MGZ-om započeo sam 1990. godine kada sam postavio izložbu Ljerke Njerš pod nazivom »Homage Zagreb« u gradskoj palaci na Markovu trgu, a MGZ je u toj zgradi poznozao zagrebačkoj keramičarki ustupio prostor za privremeni atelijer. Uređenje te trošne palače je bio priličan izazov.

Druga izložba koju sam realizirao za MGZ je bila glavni zagrebački izložbeni projekt u povodu 750. obljetnice nastanka slobodnog i kraljevskog Gradeca pod naslovom »Zlatna bula – 1242-1992.«

Na toj sam izložbi ravnovaljovo už kustose MGZ-a sudjelovalo kači autor scenarija i postava.

Moje ideje i način razmišljanja im se svidio, pa smo poticali razmišljati o konceptu stalnog postava Muzeja grada Zagreba. Čitav projekt osmišljavanja stalnog postava je vodio ravnatelj Vinko Ivic uz stručnu podršku Nade Premerl. Međutim, od velike važnosti je bio golem trud i zaloganje svih kustosa.

• Koje prednosti nudi arhitektonika struka u sklopu rada na muzejskim postavima?

– Moje je mišljenje da arhitektonika struka traži vrlo široku naobrazbu. Arhitekt se bavi formiranjem i oblikovanjem prostora za sve vrste ljudskih djelatnosti.

Dakle, arhitekt bi morao poznavati dosta ključnih problema vezanih uz pojedinu djelatnost. Naravno, nemoguće je uvijek sve znati, ali s druge strane arhitekt mora nastupiti otvoreno i spremno da radeći i nauči nešto.

Kada radim na nekom novom projektu, uvijek pročitam hrpu popratne literature, jer je to imperativ ako ga želim pravilno i cjelovito reinterpretirati. Ja djelujem na različitim područjima, od arhitektu-

ARHITEKT MORA NASTUPITI OTVORENO I SPREMNO DA RADEĆI I NAUČI NEŠTO: Željko Kovačić

RANKO MARKOVIĆ

Zanimaju me različiti problemi, volim svoj posao i svaki novi projekt mi je izazov kojem ne mogu odoljeti, kaže arhitekt Željko Kovačić

re, dizajna, uređenja interijera, pa do postava izložaba i mislima da svaki arhitekt može dobro ispunjavati zadatke na tim poljima. Postoji jedna rečenica od Hansa Holleina koja kaže: »Sve je arhitektura«, a ona mi i danas služi kao opravdanje za sav moj rad.

Male intervencije – velika korist

• Svaki arhitekt razmišlja o gradu kojem živi. Što su po Vašem mišljenju ključni problemi Zagreba?

– Dosta bi se toga moglo praviti manjim zahvatima, ali je ipak primarno važno da veliki urbanistički zahvat budu smisleni. Takvi besmisleni veliki zahvati, kao što je primjerice Dinamov stadion, mogu napraviti priličnu štetu za grad, i taj se problem ne može riješiti nizom manjih intervencija. Primjerice akcija koja vodila je doznačenje Nenadom Jandrićem i Zoranom Gregolom »Zagreb dok ga još ni bilo« u kojoj obilježavamo lokaliteti u gradu gdje je nešto pronađeno iz njegove baštine prije nego što je dobio ime Zagreb. Dakle, i te male intervencije koje su disperzirane po gradu

svakako nešto znače. Naravno, stvari treba rješavati i na globalnoj razini. Zagreb je u potpunosti zakrčen prometom, dakle grad ne funkcioniра, a to je ključni problem. Pješak ne može normalno hodati pločnikom, a ni vozač na kolniku nije u puno boljoj poziciji.

U svim gradovima taj je problem riješen. Kod nas se treba shvatiti da se to ne rješava zabranama, već izgradnjom garaža i boljim uskladištenjem prometa.

• Koji su daljnji ciljevi projekta »Zagreb dok ga još ni bilo«?

– Akcija traje i dalje. Upravo smo na natječaj gradskog fonda za kulturu prijavili projekt postavljanja kopije rimske stele u parku Ribnjak. Kada se odlučimo za neki način koji prema našem mišljenju važan, slijedi potraga za sponzorima koja iziskuje najviše vremena.

• Je li u posljednje vrijeme situacija s sponzorstvima u kulturi nešto bolja?

– Što se tiče naše akcije, s pronalaženjem sponzora nemamo posebnih problema. Malo je težje bilo s postavljanjem makte zagrebačkog kita u Podnsedu, jer je to za sada bio najskupljiji spomenik, te nam je doista vremena trebalo da zatvorimo financijsku konstrukciju. Klučna stvar je osmislići dobar projekt i dobro ga predstaviti, a kad sponzori točno znaju u što će se novac utrošiti, čitava stvar postaje bitno jednostavnija.

Gostovanje u inozemstvu

• Velik dio vaše izložbe je posvećen i dizajnu. Kada je ste počeli baviti oblikovanjem predmeta?

– Svi su ti poslovi došli preko narudžbi i vezali su se jedan na drugog. Primjerice dizajn za bocu konjaka »Glembay« je vezan uz snimanje filma Antuna Vrdoljaka.

Film je trebalo sponzorstvo, a u to se ukljudio »Badel« koji je imao piće pod nazivom »Glembay«, te se ta tvrtka odlučila za moju ideju izgleda boce. Dizajnirao sam i kravate, ali prije toga sam radio na uređenju prodaonice kojom je vlasnik bio iznimno zadovoljan, te mi je ponudio i da osmislim izgled jedne kolekcije kravata za protokole za Ured predsjednika. Taj je posao, također, bio vezan uz moje iskustvo s postavljanjem izložba koju su tematizirale likove i događaje iz starije hrvatske povijesti.

• Kakvi su Vam daljnji planovi?

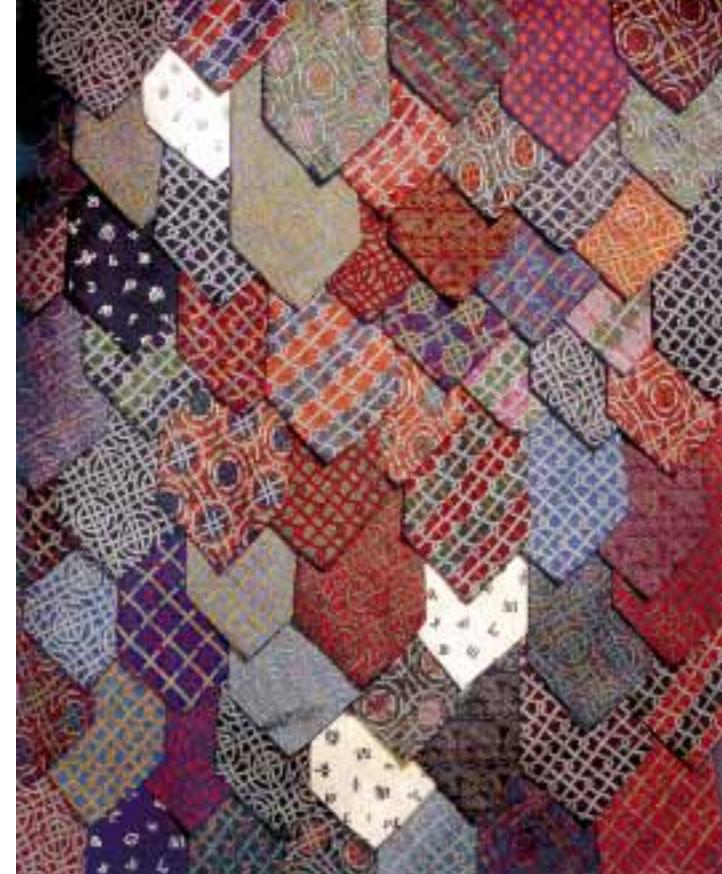
– Nastavlja se izgradnja Muzeja krapinsko-pračovjeka, a na tom projektu radim s Jakom Radovčićem. Potom slijedi uređenje Crke sv. Blažu koju je projektirao Viktor Kovačić. Sljedeći tjedan putujem s Igorom Zidićem u Split radi dogovora oko uređenja Galerije »Vidovci«. Paralelni s time radim u Sloveniji na muzeju u Kranju. Taj muzej je u završnoj fazi i bit će otvoren početkom sljedeće godine. Takoder radim i na adaptaciji Mjesnog muzeja u Ljubljani. Adaptacija drugog kata Moderne galerije u Zagrebu je završena i sada taj i prvi kat treba povezati. U Ozlju radim na rekonstrukciji romaničke kule.

• Znači li to da uskoro slijedi nova izložba koja bi se mogla zvati »Radovi iz prošle godine«?

– Ustinu duhovita dosjetka, ali mislim da je ova izložba za sada dovoljna. Zanimaju me različiti problemi, volim svoj posao i svaki novi projekt mi je izazov kojem ne mogu odoljeti.

AUTORSKI POSTAV: U Muzeju grada Zagreba

LINIJA BAŠTINA: Kravate, 1992. - 1993.

IZLOŽBA »KRAPINSKI PRÁČOVJEK«: Hrvatski prirodoslovni muzej, 1987. i 1988. g.

JAVNI PROSTOR: Ham-Ham, 1987. g.

IZLOŽBA »GUNDULIĆEV SAN«: Muješki prostor, 1989. g.

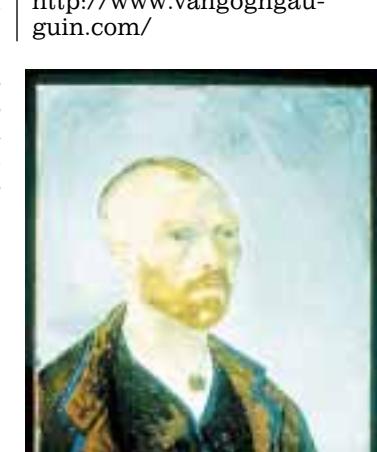
U

Amsterdamu se 9. veljače otvara velika izložba dvaju velikih majstora impresionizma Vincenta van Gogha i Paula Gauguina koja će trajati do lipnja 2002. Bit će izložena njihova djela iz 1888. godine kada su dva slikara zajedno zivjeli u francuskoj Provansi, a među 120 slika iz tогa razdoblja nalaze se Van Goghovi »Sunokreti« i »Žuta kuća« te Gauguinov »Portret Van Gogha«. Nakon kratke suradnje, zajednička priča završila je kada je Van Gogh na konz zastope svade s Gauguinom odrezao vlastito uho.

Radijska emisija koja je neprekidno trajala 72 sata, više od 60 kilometara u invladskim kolicima, čovjek koji je pojeo 36 žohara u minutu, a drugi koji je u istom vremenu otvorio 50 boca Zubima - neki su od novih pothvata koji osvajačavaju izdanje za 2002. godinu.

Interaktivni vodič kroz

izložbu koja se prije europske premijere može vidjeti u Chicagu nalazi se na adresi: <http://www.vangoghgauguin.com/>

POSLASTICE ZA POSJETITELJE: Izlaganje najpoznatijih slika Van Gogha i Gauguina

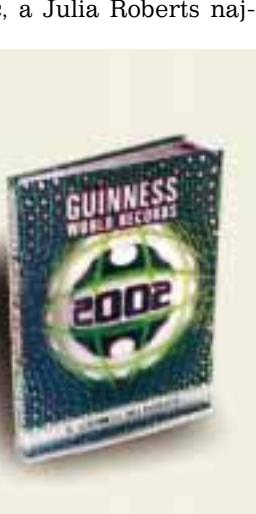
Nova Guinessova knjiga rekorda tiskana u 90 milijuna primjeraka

Najzagadeniji grad na svijetu je Ciudad Mexico. Bruce Willis je najbogatiji glumac, a Julia Roberts naj-

više od svojih kolegica zarađuje po noge na svijetu - 126 cm jedne Engleskinje koja ima samo 17 godina. Najviši čovjek na svijetu živi u Tunisu, a visok je 2,35 metara. Neki rekordi u ovoj kategoriji, poput onog kojega drži Englez Thomas Wedders čiji je dugačak 19 centimetra, teško da se mogu nadmašiti...

Bruce Willis je najbogatiji glumac; prošle godine zaradi oko 75 milijuna njemačkih maraka. Međutim, po najvećoj zaradi u jednoj godini na prvom je mjestu Claudia Schiffer koja je tijekom 1998. godine zaradila 20 milijuna maraka.

Najviši i najnizi. Najteži i najlakši. Među ekstremima koje su prikupili urednici

Gauguin i Van Gogh u Amsterdamu

knjige rekorda nalaze se i na noge na svijetu - 126 cm jedne Engleskinje koja ima samo 17 godina. Najviši čovjek na svijetu živi u Tunisu, a visok je 2,35 metara. Neki rekordi u ovoj kategoriji, poput onog kojega drži Englez Thomas Wedders čiji je dugačak 19 centimetra, teško da se mogu nadmašiti...

